

gende Bilag og de Bemærkninger, hvor- med jeg her har ledsaget Forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det høje Tings Velvillie.

Formanden: Jeg giver derefter Ordet til den højtærede Justitsminister for at fremsætte det anmeldte Forslag.

Justitsministeren (Alberti): Lige siden Grundloven af 1849 blev given, er der Tid efter anden gjort en lang Række Forsøg paa at opfylde Grundlovens Bud om en Reform af Retsplejen, stundom saaledes, at man alene tog selve Retsplejereformen op, stundom saaledes, at man tillige søgte at opfylde et andet af Grundlovens Bud, nemlig det om Adskillelse af Administrationen og Domsmyndigheden; stundom tog man Retsplejereformen op saaledes, at der var Tale om en stykkevis Gennemførelse, og stundom saaledes, at den skulde gennemføres paa alle Retsplejens Omraader. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med en historisk Fremstilling, jeg kan i saa Henseende henvise til Indledningen af de Bemærkninger, som ledsage Lovforslaget, og som for saa vidt ere tagne fra de historiske Oplysninger, der ledsagede den sidste Proceskommissions Betænkning. Jeg skal kun bemærke, at den Gang jeg i Aaret 1901 tiltraadte min nuværende Stilling, forefandt jeg Forslag fra den sidst nedsatte Proceskommission, Forslag, som jeg fandt, det var min Pligt at fremsætte for Rigsdagen uden Hensyn til, at de i mange Henseender ikke tilfredsstillede mig, og uden Hensyn til den Tvivl, jeg havde, om netop dette var den rigtige Vej at gaa til at søge dette store Spørgsmaal løst. Jeg fandt, at efter hele den Gang, Sagen historisk havde faaet gennem den sidste Menneskealder, ved Nedsættelse af og Arbejde i de to Kommissioner, vilde det have været urigtigt af mig, om jeg havde afbrudt dette Arbejde ved at undlade at fremsætte Forslaget i den Skikkelse, Proceskommissionen havde givet det, for Rigsdagen. Jeg gjorde dette og forelagde et Forslag paa Basis af Proceskommissionens Forslag. Heri blev der da først i Folketinget foretaget en Del Forandringer, som jeg i det væsentlige kunde slutte mig til, og derefter blev Forslaget forandret her i dette høje Ting. Der viste sig at være en ret betydelig Række af væsentlig reale Uoverensstemmelser mellem de 2 Ting, og Forslaget vandrede i Aarens Løb frem og tilbage, saaledes som alle det høje Tings Medlemmer ville erindre. 3 Gange var

Sagen i Fællesudvalg, uden at det lykkedes at komme til Enighed om andet end det, som Fællesudvalget gennem sin Formand nu i Foraaret endte med at udtale, at det vilde være uden Udsigt til Resultat at forhandle videre. Denne Opfattelse maatte jeg ganske tiltræde, idet jeg gennem de Forhandlinger, der havde fundet Sted her paa Rigsdagen paa Grundlag af Proceskommissionens Forslag, efterhaanden var kommen til den Overbevisning, at Uoverensstemmelserne mellem de 2 Ting vare saa betydelige, at man neppe paa dette Grundlag vilde kunne naa videre. Tillige var jeg ganske paa det rene med, at der gik navnlig i dette høje Ting en stærk Understrøm mod Forslaget af Betæneligheder med Hensyn til Udgifterne, og at den Omstændighed vilde være en Hindring for at komme videre paa den Bane, der en Gang er valgt. Endelig var der, baade paa Rigsdagen og navnlig udenfor den, betydelige Betæneligheder med Hensyn til den Ulejlighed og den Udgift, som den Maade, hvorpaa Forslaget ordnede vor Retspleje, vilde medføre for dem af Befolkningen, der enten som Vidner, Parter eller paa anden Maade skulde give Møde i Retten.

Jeg har ment, at det nu maatte være min Opgave at søge at faa udarbejdet et Forslag, som samtidig med, at det opfyldte Grundlovens Krav til en Reform af vor Retspleje, kunde ved at tage rimeligt Hensyn til de Betæneligheder mod det tidligere Forslag, der dels aabenlyst under Forhandlingerne og dels paa anden Maade vare komne frem, have Udsigt til at vinde frem som en Løsning i denne Sag. Det Forslag, som jeg her har den Ære at fremsætte for det høje Ting, gaar nu ikke den Vej, at det søger en Løsning gennem en stykkevis Reform af vor Retspleje, men dog spænder det ikke over saa store Omraader som det tidligere Forslag. Dette søgte nemlig at løse paa samme Tid Grundlovens Krav om at adskille Administrationen og den dømmende Magt og Kravet om en Reform af vor Retspleje. I og for sig vil der intet være til Hinder for, saaledes som Fortiden har vist, at søge at løse disse 2 Krav hvert for sig, og dette Forslag gaar da alene ud paa en Omordning af vor Retspleje, men søger den gennemført paa en saadan Maade, at det til enhver Tid, naar man maatte anse Tidspunktet for modent til ogsaa at opfylde Grundlovens andet Bud, vil være let ved de fornødne Tillæg at gøre det uden at bryde de Rammer, som Retsplejen her-